

Ferskvandsfiskeribladet.

Dansk Ferskvandsfiskeriforenings Medlemsblad.

Udgaar den 1. og 15. i hver Maaned.

Redigeret af Smidt Nissen, Hvilestedgaard pr. Ejstrup.

Nr. 6

15. Marts.

1906

Bladet udgaar den 1. og 15. i Maanedet frit til Medlemmerne af „Dansk Ferskvandsfiskeriforening“. Kontingentet er 4 Kr. aarligt.

Foreningens Formand er Hr. Professor Feddersen, Malmøgade 3, København.

Næstformand er Hr. Direktør Petersen i Vandrup, til hvem Begæring om Indmeldelse i Foreningen rettes, ligesom ogsaa Annoncer og Klager over Mangler ved Forsendelsen.

Prisen for Annoncer er 10 Øre pr. Petilinjef af $\frac{1}{3}$ Sides Bredde. For længere Tids Annoncering indrømmes betydelig og stigende Rabat.

Eftertryk af Bladets Artikler tilledes, naar Kilden angives. Undertagelsestilfælde vil være angivet ved den paagældende Artikel.

Indhold: Professor Arthur Frederik Feddersen. — Krebsene og deres Fjender. — Krebsepest. — Skygge- og Gødningsbede i Damme. — Fra mine Rejser. — Svar paa Spørgsmaalet om Anvendelse af en udtørret Mølledam. — Terner og Maager. — Ferskvandskulturer. — De øde Vandes Dalges. — Odderfængst. — Spørgsmaal og Svar. — Sæt Fisk i ethvert Vandhul. — Mindre Meddelelser. — Fiskemarkedet. — Annoncer.

Professor

Arthur Frederik Feddersen

var født den 16. Februar 1835 i København. Forældrene: afd. Borgmester Peter Feddersen i Roskilde og Bolette Kirstine Koch fra Nibe,

hvis Fader var Haandværker og *Fisker*: Bedstefaderen var Bonden Peder Pedersen Koch fra Lyngsaa i Albæk Sogn i Vendsyssel; han var vidt kendt for sin Dygtighed som Mekanikus.

Fra 1846—1852 var Feddersen Elev paa Sorø Akademi. Tog derefter partiel Eksamen ved polyt. Læreanstalt. Lærer ved Københavns Kommuneskoler fra 1854—1861, da han blev Adjunkt ved Viborg Kathedralskole. Underkastede sig 1864 en Prøve i naturhistoriske Fag, med *Fiskene som Særfag*. Hans Studier i Viborgegnen fremkaldte allerede 1863 et Arbejde over denne Egns Bløddyr. Hans Opmærksomhed var særlig vakt for Limfjordens, Vandløbenes og Indsøernes Dyreverden. 1865 gik han med offentlig Understøttelse til Norge for at lære Fiskeklækning, og deltog i den internat. Fiskeriudstilling i Bergen samme Aar. Stiftede ved sin Hjemkomst „Viborg Fiskeriselskab“ og anlagde en *Klækninganstalt* for Laksefisk sammesteds. Rejste de følgende Aar i Tyskland, Frankrig o. s. v. for at sætte sig ind i Fiskerierne. Havde allerede 1865 sammen med Birke-dommer Fiedler begyndt Udgivelsen af „*Tidsskrift for Fiskeri*“, som med Fortsættelsen „*Nordisk Tidsskrift for Fiskeri*“ vedblev at udgaa til 1882. Paa talrige Rejser i Indlan-

det gjorde han sig kendt med vore Fiskerier, planlagde Fiskeriudstillingen i Viborg 1875, i Norrkøbing 1876, i Aalborg 1883, i København 1888, i Randers 1894, i Odense 1900, samt deltog i udenlandske Udstillinger: 1866 i Boulogne, 1880 i Berlin, 1897 i Stockholm, 1898 i Bergen o. fl. a. St. — 1883 opgav han sin Adjunktplads for udelukkende at syse med Fiskerisager. Var 1884 Medstifter af „Dansk Fiskeriforening“. Rejste 1884 og 1886 i Island, hvor han undersøgte Laksefiskerierne m. m. Var „Dansk Fiskeriforening“s Sekretær fra 1884 — 1892, derefter dens Konsulent.

Han har skrevet talrige Afhandlinger om Fiskeri og flere Skrifter om Fiskeriforhold. Ud gav fra 1882 „Dansk Fiskeritidende“ indtil 1892. Overtog atter Redaktionen 1902 og vedblev dermed til sin Død.

Allerede 1865 ud gav Feddersen „Dyrerigets Naturhistorie“. Den blev senere fulgt af „Hundrede Dyr“, „Naturhistorisk Lærebog for Almueskolen“, „Naturens Bog“ og „Hundrede Planter“. Disse Bøger har været og er endnu meget brugte og er udkomne i over 30 Udgaver.

Ligesom disse Bøger er anlagte paa bredt folkeligt Grundlag, har Feddersen ogsaa udgivet adskillige andre folkeoplysende Skrifter. Nævnes kan saaledes: Brehms „Dyrenes Liv“, 3. Del; Anden Udgave af „Naturens Vidundere“, „Vore Ferskvande“ (i „Frem“), „Havet og dets Erobring“ o. m. a. i Tidsskrifter og Dagspresse.

Af videnskabelige Arbejder skal nævnes: „Fortegnelse over danske Ferskvandsfisk“ og Afhandlinger i „Geografisk Tidsskrift“ samt „Aarbøger for Nordisk Oldkyndighed“.

Feddersen var hædret ved i Udlandet at være optaget som Æresmedlem og korresponderende Medlem af talrige Selskaber for Fiskeri, for Akklimatation og Oldkyndighed. Han var R. af Dbg., fik Fortjenstmedaljen i Guld, var Kommandør af den Norske St. Olafs Orden, Ridder af Nordstjernen og Vasarordenen og var Officer af den franske L'instruction publique og af den franske Orden d'Academie.

Allerede den 19. Februar 1867 modtog han det franske Acclimatationsselskabs Sølvmedalje i Anledning af flere Afhandlinger om den „kunstige Fiskeavl“. Afhandlingen om „den kunstige Fiskeavl“ udkom 1866, og kan sikkert faas endnu i Boghandelen, ligesom det kendte Skrift fra 1873: „Ferskvandsfiskeriet“ (Philipsens Forl.), og fra 1875: „Lidt om den kunstige Fiskeavl“ med 8 Billeder (Særtryk af Husvennen).

Af foranstaaende biografiske Notitser fremgaar det, at afdøde Professor Feddersen har ført et meget virksomt Liv og udført et stort Arbejde i sit Folks og, vi kan vel ogsaa uden Overdrivelse sige, i Menneskehedens Tjeneste. Selv i sin høje Alderdom sparede han sig ikke. I Midten af Februar Maaned d. A. foretog han en Rejse til en af Jyllands store Fiskerier. Han vendte syg hjem fra denne Rejse og døde ikke længe efter.

Hans Livsopgave, i en vis Forstand var, kan vi godt sige, at ophjælpe Fiskeriet i sit Fædreland. Det var af den Grund, han opgav sin Stilling som Adjunkt ved Viborg Katedralskole. Det var ikke saa lille et Offer, han bragte. Det viser, synes vi, mere end noget andet hans Uegen-

nyttighed, Offervillighed og Tro paa den Sag, han vilde vie sine Kræfter til.

Desværre naaede han ikke at se de Frugter af sit Arbejde, han havde ventet. Han naaede kun ved sit Livs Slutning at se Begyndelsen af det Liv paa Fiskeriets Omraade, som han havde ventet paa i mange og lange Aar. Vi vil hertil føje, at Professor Feddersen efter vort Skøn ikke er bleven skattet i den Grad, han fortjente. Hvis han paa højere Steder i sin Tid var bleven anderledes værdsat, end som sket er, og taget i Brug til Ferskvandsfiskeriets Fremme, da vilde dette Fiskeri *nu* have haft en ganske anderledes fremskreden Stilling, end Tilfældet er.

Det var derfor ikke uden Grund, at han følte sig miskendt og tilside-sat, da han blev forbigaaet ved den ny oprettede Plads som „*Statskonsulent for de ferske Vand*“. Dette maatte i hans Øjne vise, hvor ringe en Paaskønnelse hans ihærdige og opofrende Virksomhed fandt paa højere Steder. Det var i Virkeligheden en Underkendelse af hans hidtidige Virksomheds Værd. Vor Forening saa i ham den rette Mand til vort Fiskeris Fremhjælp, hvorfor vi ogsaa valgte ham til vor Formand. Da vi i sin Tid henvendte os til ham med Anmodning om at overtage Formandspladsen, svarede han, at der var intet, han hellere vilde. Kun beklagede han, at han *nu* var for gammel, og derfor ikke raadede over de Kræfter mere, som han følte, han da havde Brug for.

Ved Professor Feddersens Død har vi tabt en trofast Støtte. Vi vil haabe, at det maa lykkes os at finde en Formand, der vil vie sine Kræfter til Sagens Tjeneste og være i

Besiddelse af en Del af afd. Prof. Feddersens Dygtighed og Energi.

De, der er komne i Berøring med Prof. F., ved, at han var en sjælden ligefrem og elskværdig Mand.

Et kønt Træk forekommer det os at være, at hans Ligfærd foregik paa saa stille og bramfri en Maade. Vi tænker os, at han har tænkt paa de mange fattige Fiskere, som han har staaet i Forbindelse med og virket for. Han har ikke villet, at de skulde ofre noget, hverken af Tid eller Penge, ved hans Ligfærd; dette har sikkert været een af Grundene, hvorfor han har ønsket, at den skulde gaa saa stille og upaaagtet af.

Vi kan dristigt sige, at han var een af Danmarks bedste Sønner; og det var at haabe, at Regering og Rigsdag *nu* vilde paaskønne hans Virksomhed ved at drage Omsorg for hans efterladte Enke, og tilstaa hende en Pension saa stor, at hun, hvad Udkommet angaar, var sikret en sorgfri Alderdom.

Efter at foranstaaende var skrevet, ser vi af en Meddelelse i „Kolding Folkeblad“, at Professor Feddersen i Lørdags bisattes i Ligbrændingskapellet i København under en stemningsfuld Højtidelighed. Pastor *Cramer* holdt den kirkelige Tale, hvorefter Kommandør *Sølling*, som Præsident for „Dansk Fiskeriforening“, traadte frem og udtalte bl. a.: Feddersen vandt sig et Navn som Naturforsker langt ud over vort lille Lands Omraade og skattes overalt i den hele Verden. Selv i det fjerne Østen, i den unge Kulturstat Japan, var Feddersen en kendt og paaskønnet Mand. Feddersens Livsgerning bar dog sine skønneste Frugter herhjemme. Den danske Fisker og det danske Fiskeri staar i dyb

Taknemlighedsgæld til ham. Saa længe den danske Fisker pløjer det salte Hav, eller han kaster sit Vaad i den stille Indsø, vil Navnet Feddersen ikke glemmes.

Krebsene og deres Fjender.

— 0 —

Først vil jeg tillade mig at bemærke, at Stykket om Kребseavl (eller: „En Opdagelse vedrørende Kребseavl“) ikke direkte skyldes mig. Det er en Samtale, jeg har haft med Hr. Fiskerikonsulent Smidt Nissen, ved hvilken jeg fortalte ham min Erfaring angaaende stærkt Løvfald i Damme og Grave, som han har refereret i Bladet; og at det passer, er sikkert nok.

Dernæst vil jeg sige Hr. Mide, Roskilde, Tak for hans Indsigelse; thi dersom Stykket er blevet opfattet paa den Maade, at Krebsene ikke har andre Fjender end stærkt Løvfald, saa kunde det let komme til at gøre Skade i Stedet for Gavn.

Hvilken Skade stærkt Løvfald i en Dam eller Grav foraarsager, kan Hr. Mide let selv overbevise sig om. Tag blot og læg et tykt Lag Løv paa et lille Stykke Jord og lad det lægge sig i Leje og ligge uberørt Sommeren over, da tør jeg forsikre, at der saa godt som intet gror der den Sommer; og lad der saa komme et nyt Lag til om Efteraaret, saa skal det Stykke Jord nok lade være med at yde noget.

Selvfølgeligt: lidt Løvfald i en Dam gør ikke nogen Skade, ligesom det heller ikke gør Skade paa Agerjord.

Af Fjender har Krebsene mange. De tre værste er vist Oddere, Rotter og Aal.

Det er passeret for mig, at *Odderen* har faaet Træk paa Mergelgrave, der var rigt besat med Krebs, og ødelagt dem omtrent fuldstændigt.

Rotterne er ogsaa meget slemme. De arbejder hovedsagelig om Natten. Og det er en Kendsgerning, at Krebsen gaar paa Land om Natten, sikkert efter Føde, rimeligvis Snegle og Orme; og da er de et meget let Bytte for Rotterne. Er der mange Rotter og kun lidt Føde i Dammen, da kan det let forklares, hvor Krebsene bliver af.

Aalene en som bekendt nogle store Slikmunde efter Krebs. I Indsøer, hvor der er baade Aal og Krebs, er det meget ofte, at man finder mindre Kребseklemmer i Aalenes Udtømningskanal.

I den Dam, som Hr. Mide omtaler, uden Træer, kan Karper og Suder godt have opædt en stor Del af den ganske spæde Yngel, og Rotter eller Ænder de større.

Hr. Mide skriver ogsaa, at Dammen fik sin Vandforsyning fra Drænrør. Dersom der ikke har været Rist for Enden af dem, for at hindre Krebsene i at komme derind, saa er der ingen Tvivl om, at der her har været en slem Fælde for Krebsene. De vandrer nemlig med stor Forkærlighed derind. Men i mindre Drænrør forhindrer de hverandre i at komme ud igen.

Herthadalssøen kender jeg ikke. Men en Sø kan vanskeligt sammenlignes med en Dam, hvad Løvfald angaar. At der kan findes Krebs i Søer, der er Træer ved, vil jeg ikke benægte, da jeg ingen Søer kender, som der slet ikke er Træer ved. Men dersom der er nogen, der kender en saadan Sø, skal det ikke